

Postanowienie z dnia 24 października 2001 r.

II UKN 586/00

Dopuszczalność kasacji w sprawie z zakresu ubezpieczenia społecznego, której przedmiotem jest spór o to, za jaki okres wstecz należy wypłacić przysługujące świadczenie (art. 102 pkt 2 w związku z art. 103 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 392¹ § 1 zdanie pierwsze KPC).

Przewodniczący Sędzia SN Maria Tyszel (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Jerzy Kuźniar.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 października 2001 r. sprawy z wniosku Janusza W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o rentę rodzinną, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 kwietnia 2000 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d r z u c i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w S. decyzją z dnia 5 października 1998 r., podjął z dniem 1 października 1998 r. wypłatę renty rodzinnej Janusza W., wstrzymanej z dniem 31 sierpnia 1998 r. Po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie wyrokiem z dnia 6 września 1999 r. [...] zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Januszowi W. rentę rodzinną za wrzesień 1998 r. Apelację organu rentowego Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku oddalił wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2000 r. [...].

Wyrok ten zaskarżył kasacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdzając w

niej, że: „pozwany nie może podać wartości przedmiotu sporu, gdyż ustalenie prawa do renty rodzinnej nie jest do określenia w świetle art. 22 KPC.”

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Wyrok Sądu Apelacyjnego został wydany po dniu 1 lipca 2000 r. a więc, zgodnie z art. 5 ust. 2 w związku z art. 6 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 48, poz. 554), w rozpatrywanej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące kasacji w ich brzmieniu nadanym tą ustawą. Kasacja nie jest zwykłym środkiem zaskarżenia, lecz środkiem szczególnym o charakterze, ściśle prawnym, o ograniczonym zakresie podmiotowym, przedmiotowym i czasowym. Jednym z przepisów ograniczających możliwość jej wnoszenia jest art. 392¹ KPC zawierający wyłączenia przedmiotowe. Przepis ten w swym drugim zdaniu wymienia te sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których kasacja przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Wyłączenie z generalnej zasady, że w sprawach o prawa majątkowe kasacja nie jest dopuszczalna wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, dotyczy tylko spraw o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu, a więc i zaskarżenia kasacyjnego, była wypłata renty rodzinnej wnioskodawcy za jeden miesiąc, a nie - jak to określono w kasacji - „ustalenie prawa do renty rodzinnej”. Jest bowiem poza sporem, że organ rentowy to świadczenie wypłacał wnioskodawcy zarówno do dnia 31 sierpnia jak i po 1 października 1998 r. Organ rentowy nie kwestionuje, że również we wrześniu 1998 r. wnioskodawca spełniał wszystkie ustawowe warunki, od których zależy prawo do renty rodzinnej, a odmówił wypłaty za ten miesiąc jedynie dlatego, że wniosek o podjęcie wypłaty został zgłoszony w dniu 1 października. Nie jest to więc spór o wstrzymanie wypłaty renty rodzinnej w rozumieniu art. 87 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Na podstawie art. 393² § 1 zdanie drugie KPC, kasacja przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia wówczas, gdy wstrzymanie emerytury lub renty jest konsekwencją - stosownie do art. 87 powołanej ustawy o z.e.p. - ustania prawa do tego świadczenia, a więc ustalenia, że odpadł którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa, a także w razie śmierci osoby

uprawnionej, natomiast w tych sprawach z ubezpieczenia społecznego, w których przedmiotem zaskarżenia jest spór wynikający ze stosowania art. 102 pkt 2 w związku z art. 103 tej ustawy, czyli spór o to, za jaki okres wsteczny należy wypłacić przysługujące świadczenie, ma zastosowanie zdanie pierwsze art. 392¹ § 1 KPC. Błędny jest pogląd organu rentowego, że „wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest do określenia w świetle art. 22 KPC” bowiem, w tej sprawie, wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość jednomiesięcznej renty rodzinnej wnioskodawcy, a więc kwota nie sięgająca dziesięciu tysięcy złotych, co oznacza, że wniesiona w sprawie kasacja jest niedopuszczalna.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanego art. 392¹ § 1 oraz art. 393⁵ oraz 393⁷ § 2 KPC Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====